

Posudek vedoucího diplomové práce Markéty Frdlíkové
Postavení krále podle Konstitucí z Melfi

Autorka Markéta Frdlíková předložila svou diplomovou práci na téma jednoho z největších kodifikačních počinů vrcholného středověku, tedy Konstitucí z Melfi z roku 1231, jehož iniciátorem byl panovník Sicilského království – a současně i římský císař – Fridrich II. Štaufský. Téma práce zcela jistě nepatří mezi frekventovaná témata diplomových prací. Koneckonců, autorka sama požádala o schválení individuálního tématu, které jistě považuje za sobě blízké a kterému se věnuje delší dobu a nad rámec běžného studia.

Chce-li někdo nahlédnout do historie středověké Itálie, nevyhne se jednomu základnímu problému: ačkoliv všichni asi máme nějakou představu o Itálii, její dějiny jsou natolik fragmentované, že v tomto smyslu vytvořit obecnější pojednání nutně vyžaduje generalizaci. Tento problém je výrazně zřetelný, uvažujeme-li především o dějinách severní Itálie. V jižní části Itálie je sice situace poněkud jednodušší – alespoň navenek jde v zásadě o jeden velký státní útvar – hluboce zakořeněné individuální tradice jednotlivých regionů vedou v konečném důsledku i zde k podobnému efektu. Striktně vzato by se podobné pokusy měly rozpadat do analýz dějin jednotlivých regionů.

Předložená práce, jak bylo výše uvedeno, vybírá z dějin jižní Itálie jeden konkrétní zákonodárny akt. V tomto smyslu se zúžení pojednávaného tématu jeví jako pochopitelná snaha udržet práci zacílenou na rozbor jednoho, sice zcela zásadního, ale přeci jenom dílčího zákonodárneho počinu. Hloubka předloženého rozboru a snaha zasadit Konstituce z Melfi do historického a dogmatického kontextu doby přivádí autorku oklikou do onoho výše zmíněného problému, tedy jak do rozměru diplomové práce srozumitelně vtěsnat takto složité a mnohvrstevné téma. Podle mínění vedoucího diplomové práce se s tímto problémem autorka vypořádala se ctí.

Práce o 83 číslovaných stranách se formálně dělí na pět kapitol, úvod, závěr. Práce obsahuje dále seznam použitých pramenů a literatury, textovou a obrazovou přílohu a seznam vyobrazení. Připojeny jsou i abstrakty v češtině a angličtině a ve stejných jazycích i klíčová slova a název práce.

Ve dvoustránkovém úvodu podává autorka svůj osobní pohled na význam Konstitucí z Melfi a v tomto rámci uvádí i důvody, které ji vedly ke zvolení tohoto tématu. Velmi případně obsahuje úvod i stručnou rekapitulaci nejdůležitějších děl, z nichž při zpracovávání práce vycházela. Následují dvě kapitoly historického úvodu, nezbytného pro pochopení dějinného

kontextu, v němž Konstituce z Melfi vznikaly. Právě zde je vidět autorčina obratnost, kdy na jedné straně dokáže na velmi malém prostoru přiblížit počátky Sicilského království a roli Normanů (1. kapitola), a stejně tak i postavení Štaufů jako panovníků v jižní Itálii (2. kapitola), aniž by se v popisu materie dostala na jakousi příliš generalizující úroveň, kdy by musela opomíjet některá důležitá fakta.

Jádro vlastní práce je ukryto v kapitolách 3 (Konstituce z Melfi, str. 19 – 31) a 4 (Liber augustalis samotný, str. 32 – 49). V těchto kapitolách jsou podrobně rozebrány inspirační zdroje a podíl některých významných právníků na tvorbě Konstitucí, stejně jako je podrobně rozebrána jejich struktura. Samotnému postavení panovníka je sice podle titulu věnována pouze podkapitola 4.1, ve skutečnosti se ale k tématu vyjadřují i ostatní části díla: nebylo by možné učinit si představu o roli krále bez popisu historických politických souvislostí, v nichž se Fridrich II. nacházel, stejně jako bez rozboru role úřadů a církve v Sicilském království.

Pátá kapitola (str. 50 – 58) je studií a propojení právních světů jihoitalského prostoru s prostorem středoevropským (výše již bylo uvedeno, že Fridrich II. byl současně i římským císařem). Práce tím nabývá na zvláštní zajímavosti i vzhledem k připomínce 700. výročí narození císaře a krále Karla IV. Závěr (str. 59 – 60) je pak stručným shrnutím obsahu předchozích kapitol.

Z hlediska výstavby textu jsou jednotlivé kapitoly dobře logicky seřazeny, a zvláště úvahy nad obsahem – a hlavně dosahem – dílčích ustanovení v Konstitucích z Melfi jdou do hloubky a využívají řadu primárních i sekundárních pramenů jako úvahovou základnu.

Pokud jde o literaturu, je její okruh pro práci předloženého rozsahu adekvátní. Autorka používala jak primární zdroje, tak sekundární literaturu jak české, tak zahraniční provenience (zastoupeno je úctyhodných 90 tištěných položek a 3 internetové odkazy). Autorka v práci průběžně odkazuje na používanou literaturu a odkazy mají standardní formát.

Pokud jde o obsah, považuji práci za mimořádně kvalitní a čtivě a s nadhledem napsanou. Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze, dne 15. října 2016

JUDr. David Falada